

Lægning af trægulve ved brug af spacers.

Brug af spacers er en metode til sikring af 10-brætsmål under forudsætning af, at træfugten er kendt. Ideen bag metoden er, at indbygge så meget plads i gulvet at stavene/brædderne ikke skubber til hinanden når de opfuges.

Teoretisk beregning af spacers - eksempel

Et gulv skal lægges af 65,5 mm brede stave med et fugtindhold på ca. 8%.

Forudsættes det, at den højst forventede luftfugtighed i brugsperioden bliver 65% RF og stavene derved opnår et fugtindhold på ca. 12%, kan den nødvendige afstand beregnes på følgende måde: $(0,22\% \times 4) \times 65,5 \text{ mm} = 0,57 \text{ mm}$

Der skal altså holdes en afstand på ca. 0,5 mm for at undgå tryksvind i træet eller opbuling af gulvet i den fugtigste periode.

Lægges gulvet i stedet for af 130 mm brede brædder, bliver den nødvendige afstand:
 $(0,22\% \times 4) \times 130 \text{ mm} = 1,1 \text{ mm}$.

For at give træet mulighed for at udvide sig uden at "skubbe til naboen" lægges gulvet med et ensartet mellemrum mellem hver stav. Mellemrummet skabes ved at lægge et trykfast plast (e.lign.) mellem hver stav, se nedenstående billede. NB. Spacerne skal fjernes igen inden gulvet slibes.

Trægulv lagt med spacers til sikring af 10-brætsmål ved brug af spacers. Husk at spacers skal fjernes igen!

Faktuel beregning af spacers

Da træ er et naturprodukt med de variationer, der karakteriserer træ, er det imidlertid ikke så nemt at beregne 10-brætsmål for trægulve, som regnestykket ovenfor giver udtryk for.

Ligevægtsfugten i træ varierer nemlig afhængigt af træarten og det svinder og udvider sig forskelligt i afhængighed af årringenes retning. Desuden afhænger den dimensionsgivende fugtbelastning af, hvor trægulvet lægges, fx på terrændæk eller etagedæk.

Trægulvsleverandøren skal derfor altid tages med på råd ved fastlæggelse af 10-brætsmål og beregning af spacers tykkelse.

Note: Hvor lang tid træ er om at indstille sig på ligevægtsfugtighed ved en bestemt temperatur og relativ luftfugtighed er bl.a. afhængig af:

- Træets fugtindhold i forhold til ligevægtsfugtigheden.
- Den anvendte overfladebehandling
- Træets tykkelse
- For fuldfledelmede trægulve desuden den anvendte limtype, og
- Gulvets placering i bygningen

10-brætsmål kan normalt bestemmes ud fra højeste fugttilstand på 65% RF. Ved specielle forhold og i sommerperioden kan luftfugten stige til over 65% RF. Stiger luftfugten over kortere tid, vil det ikke påvirke træfugten væsentligt. I de mest anvendte træarter vil reaktionstiden mellem fugtligevægt ved 65% RF og ved 75% RF udgøre 2 - 4 uger. Forventes luftfugten i længere tid at overstige 65% RF, må 10-brætsmålet bestemmes derefter.

Spacerteknikken kan ikke anvendes på mønstergulve. Træs dimensionsændring på langs af åreretningen er næsten nul. Mens en almindelig parketstav, med en udgangsdimension på 60 - 70 mm ,vil ændre sig ca. med ca. 0,5 mm, på tværes af åreretningen.

Teknikken fungerer bedst på olierede overflader. Ved lakkerede overflader har lakken en tendens til at trænger ned i mellemrummet mellem stavene. Herved hindres stavens ekspansions mulighed og man får en forøget risiko for sidelimning.

Gulvbranchen, Nørre Voldgade 106, Postboks 2125, 1358 København K,

Tlf: 72 16 00 00, info@gulvbranchen.dk